

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep

0032 Oslo

postmottak@nfd.dep.no

Høringsinnspill - NOU 2022: 8 Ny minerallov

Utredningen til ny minerallov mangler konsekvensanalyse av spesielt et juridisk faktum:

Gjelder FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 og artikkel 26 for alle folkegrupper i Norge, eller ikke?

Vårt standpunkt er at den gjelder alle folkegrupper i Norge.

Vi er videre skeptisk til to andre momenter:

1. NOU 2022:8 Ny minerallov bereder grunnen for å forlate prinsippet om ett-folks organisering til en to-folks organisering.
2. Vi synes at det er fint at norske myndigheter positivt diskriminerer de som bør få bedre kår. Men, det er en grense. Norge lovfester positiv diskriminering av «urfolk» i utredningen. Med en slik rentes rente politikk vil «urfolk» om 100 år dominere alle andre som ikke er «urfolk». Spesielt i distriktene vil dette ha betydning, fordi uten mangfold vil spesielt næringslivet og befolkningen stagner. Det vil gå utover alle, inkludert «urfolk».

Vi konkluderer:

Fjern urfolksvederlag, opprett lokalbefolkningsvederlag, eller fortsett med normal skattlegging (Det er faktisk noe som virkelig fungerer).

For mange er mineral- og gruvevirksomhet nærmest synonymt med kvener/finner

Mineralvirksomhet er en av de viktige næringene som kvener/finner har involvert seg i før det ble en moderne næring. Kvener og finner har vært ettertraktede fagfolk som har reist verden rundt for å bidra i utvinninger av det moderne samfunnets grunnelementer, fra USA til Australia.

Først laget man metal av det man fant i våtmarken, så hamret man løs på metaller som var oppe i dagen, deretter begynte man å ta seg inn i fjellveggen.

Jafet Lindeberg var kven fra Kvæningen og en kjent mineraljeger. Gullgraveren som av og til kom hjem til gamlelandet fra USAs vestkyst. Det sies han var en av de første som påpekte hva som kunne være på kontinentalsokkelen i den 200-mils økonomiske sonen Norge burde sikre seg.

Kvener/finner er også «urfolk»

Kvener og finner har vært i kongeriket siden de aller første samtidsfortellingene. Kvener og finner ble spesifikt nevnt i Ottars beretning på 800-tallet.

Da den moderne nasjonalstaten Norge ble til fra 1600-tallet var kvener/finner instrumentale i jordbruk og fiske. De forlot sin jeger og sanke (finne) virksomhet. De var en egen etnisk gruppe som snakket finsk, leste finske bibler og sa «perkele» i stedet for «hel...» når de satt i saunaen.

Kvener og finner blir mens man leser dette retusjert ut av den norske historien. Stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter i 2000 inkluderte Ottars beretning. I Stortingsmelding om nasjonale minoriteter i 2020 er Ottars beretning tatt bort.

I 1933 ble kvener/finner med lov fratatt muligheten til å drive med rein på permanent basis da den nye loven kategoriserte fjellfinner som samer. Dette var kulmineringen av en lang prosess som skulle gjøre kvener/finner til norsktalende nordmenn fordi som finsktalende fremsto de som en trussel for rikets sikkerhet.

Kvener/finner er fornorsket, samer har beholdt sitt språk og kultur

Mens fornorskingen av kvener/finner var motivert av et sikkerhets-, forsvars- og internasjonal politikk, var fornorskingen av samer motivert av sosial politikk.

Det er ikke vanskelig å forstå en sårbar ny liten nasjon som fra 1814 (1809) frem til 1917 hadde en grense til Russland som ikke bare var 197,7 km lang, den var 933,7 km lang. Finland var en del av det russiske imperiet. Så seint som på 1910-tallet bygde den russiske tsaren en datsja i Tornedalen som skuet over en stor del av den.

Det er lov med positiv diskriminering. Men, det er ikke lov med permanent positiv diskriminering. Det er ikke laget noen konkret milepæl for når den positive diskrimineringen har oppnådd sin virkning.

Det sies at samene er utsatt for overgrep, at de har mistet sitt språk og sin kultur. Og, de blir utsatt for hets. Det er ikke myndighetene som utsetter samene for hets, tvert i mot. Det er mennesker i ubalanse som hetser. Den woke-kulturen som har oppstått med å generalisere oppførselen til folk i ubalanse på alle de som ikke er samer har allerede fått demokratiske konsekvenser.

Kvener/finner håper at vi engang blir utsatt for hets. Det vil være et tegn på at vi har fått tilbake vårt språk og kultur. Et statlig ansvar.

Vi er også «urfolk» like mye som samene. Alle er «urfolk». Etniske nordmenn er også «urfolk» men siden de er majoritetsbefolkningen trenger de ikke denne juridisk svært betenkelige betegnelsen.

Utredningen til den nye mineralloven nevner ikke kvener/finner med et ord. Det nærmeste utredningen kommer er ordet konsekvens. Man har ikke analysert konsekvensene til kvener/finner i mineralforvaltningen. Vi har da heller ikke vært involvert i utredningen.

Før mineralloven vedtas bør det opprettes et kvensk/finsk rettsutvalg for å utrede kvener/finner sin rettsituasjon. Samerettsutvalget konkluderte allerede i 1984 at dette måtte gjøres. De var bekymret for at en positiv diskriminering av samer ville få negative konsekvenser for kvener/finner.

Menneskerettsloven gjelder alle i kongeriket

Det nye lovforslaget henviser til FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 når det gjelder samenes sine rettigheter så glemmer man en vesentlig ting: Artikkel 27 gjelder også kvener/finner. Ikke bare det, artikkelen forut, nummer 26, sier:

Alle er like for loven og har uten noen form for forskjellsbehandling rett til lik beskyttelse av loven. I dette øyemed skal lovgivningen forby enhver form for forskjellsbehandling og sikre alle likeverdig og effektiv beskyttelse mot forskjellsbehandling på noe slikt grunnlag som rase, hudfarge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, eiendom, fødsel eller stilling forøvrig.

Urfolksvederlag – bør byttes ut med lokalbefolkningsvederlag

Når mineralloven foreslår et etnisk basert vederlag til en næring så blir det derfor dobbelt feil i henhold til folkeretten. (1) Folkeretten gjelder visselig ALLE i det udelelige kongeriket.

(2) Det er andre næringer som vil lide større tap enn reindriften som følge av gruvedrift. Tradisjonell jordbruk som har eksistert lengre enn tamreindriften kan jo ikke flytte på seg. Det er ingen næring og kulturutøvelse i Norge som har så mye areal tilgjengelig som reindriften og samene.

Man må beregne det reelle vederlagsgrunnlaget. Hvor stor andel av inntektene i reindriften er mat- og skinninntekter i forhold til statlige overføringer? Urfolksvederlaget blir stort sett å erstatte statlige overføringer til reindriftnæringen.

Som produksjon av mat er reinkjøtt av mindre betydning. Elgjegerne på høsten i løpet av noen få hobbyuker produserer mer kjøtt enn reindriftnæringen i løpet av et år.

Vi kan ikke ha et samfunn der det viktigste er hvem du er og ikke hva den enkelte kan bidra med. Spesielt i distriktene er det viktig å tilrettelegge for alle som kan bidra med kompetanse og tiltakslyst.

Urfolksvederlag – fremtidens nye treller

I en verden som er avhengig av effektiv matproduksjon og bærekraftige mineralløsninger så vil urfolksvederlaget virke mot sin hensikt.

Urfolksvederlaget er tenkt så høyt at det vil ta vekk mulighetene for å drive lønnsomt og bærekraftig. Lønnsomheten vil bli så lav at det er bare de som får vederlaget som kan drive gruvedrift. Det vil jo blant annet føre til at samer og ikke kvener/finner kan drive mineralutvinning.

Dette er ikke lite ironisk, det er kvener/finner som har kompetanse på virksomheten.

Vi får på sikt en urfolk-trell samfunn. De som definerer seg som samer kan eie mineralvirksomhet, kvener/finner må se seg nødt til å være personene på gulvet, uten mulighet til å eie og drive mineralvirksomhet selv.

Dette er ikke lite ironisk, og viser de negative konsekvensene av forskjellspolitikken som nå skal innføres i en «kvensk/finsk» næring.

Urfolksvederlag – presser prosessene med eiendomsavklaringene

Finnmarksloven setter premissene for avklaring av hvem som har bruks- og eierrettigheter i Finnmark. Det meste av dette er ikke avklart, fordi det koster. At den nye mineralloven gir samiske interesser økonomisk fortrinn vil føre til at andre interesser har mindre ressurser i utredning og bedømming av landrettigheter.

Vi ser allerede at bønder ikke har sjanse til å nå opp i domstolene når man har skal avklare den juridiske situasjonen med blant annet reindriftsnæringen. Reindriftsnæringen får støtte av både Landbruksdepartement og Sametinget. Enkeltbønder står alene. Det hjelper ikke enkeltbønder å vinne frem, fordi reindriften anker til enkeltbøndene må selge gård og grunn for å ha midler til og forsvare seg i domstolene.

Urfolksvederlag – mafiatilstander

Tatt i betraktning at samiske interesser kan føre hemmelige konsultasjoner med myndighetene så står vi her overfor den første lovfestede mafiatilstand. En gruppe kan drive kontroll over en god del av arealene, de kan føre hemmelige samtaler med myndighetene om hvordan dette skal forvaltes, og dette vil garantert påføre andre grupperinger urettmessige ulemper på sikt.

Samene er ikke mafia, norske myndigheter tilrettelegger for at mafiatilstander vil råde i store deler av landet. Lovverket vil alltid bli benyttet av de med hensikter, det finnes hardbarkede «kapitalister» blant oss alle. Utvinning av mineraler og videreutvikling av råstoffet representerer kolossale næringslivsmuligheter.

Vi må her se på virkningen av rentes rente vederlag i et 100 års perspektiv.

Ett folk – ett udelelig rike

Vi har et udelelig kongerike, med en krone, en skatteinnkrever, en utbetaler. Ett folk av flere folkegrupper med mangfoldige bakgrunner og muligheter. Mineralloven bereder grunnen for et to-folk system, det vil ikke fungere og det er vi i mot¹.

Fjern urfolksvederlag, opprett lokalbefolkningsvederlag, eller fortsett med normal skattlegging (Det er faktisk noe som virkelig fungerer).

Skibotn, 31. oktober 2022

Kvensk Finsk Riksforbund
Rune Bjerkli
-generalsekretær-

¹ For å gjøre slike ytringer blir vi fremstilt som samehatere og rasister. Vi er blitt politianmeldt. Familienmedlemmer av våre tillitsvalgte har blitt beskyldt for vold av sametingsrepresentanter. Prisen for å debattere «mot» samiske interesser koster nå så mye at de færreste våger.